

Het oorlogsverhaal van Majoor A. A. Van Oorschoot

Dagboek gevonden op de zolder van een woonhuis aan de Prins Frederik Hendriklaan 64 in Naarden. Door Van Oorschoot zelf met de hand geschreven en door hem geïllustreerd met tekeningen en een enkele foto.

Naam: A.A. van Oorschoot, Majoor der Artillerie b.d.
 Geboortedatum: 13 december 1886
 Geboorteplaats: Harderwijk
 Geboorteadres: de Brink

Letterlijke door Majoor van Oorschot met de hand geschreven teksten in het door hem gemaakte oorlogsdagboek over zijn krijgsgevangenschap tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Ook de foto's en tekeningen zijn door Van Oorschot gemaakt.

Mijn geboortehuis a/d Brink te Harderwijk.

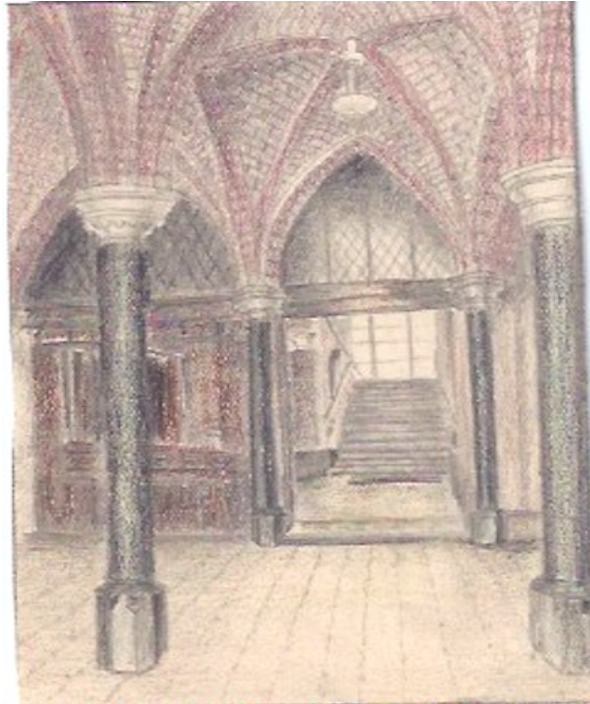
13 Dec. 1886.

Mijn geboortehuis a/d Brink te Harderwijk, 13 december 1886

“Op 4 mei 1942 om ± 9.30 voorm. te Alkmaar gearresteerd door een inspecteur van de gemeentelijke politie, namens de Duitse politie aldaar; opgesloten tot nam. 15.00 uur in het politiebureau aldaar”.

Gijzelaar klein seminarie Beekvliet

“Op 4 mei 1942 om plm. 15.00 uur met een twintigtal andere Alkmaarsche burgers onder bewaking van 6 Duitse militairen in een gevangenis-auto vervoerd naar St. Michiels Gestel in Noord-Brabant. Aankomst te St. Michiels Gestel om ± 22.00 uur op 4 mei 1942. Als gijzelaar opgesloten in het klein-Seminarie Beekvliet.

Hoofdingang naar bureau van den Duitschen Commandant van 'Beekvliet'

De belevenissen in het 'gijzelaarskamp Beekvliet' zijn beschreven door: Robert Peereboom in het boekwerk: 'Gijzelaar in Gestel' en in het 'Gedenkboek Gijzelaarskamp Beekvliet', St. Michiels Gestel.

Ondergeteekende is van 4 – 15 mei 1942, als gijzelaar in Beekvliet opgesloten geweest in blok IV".

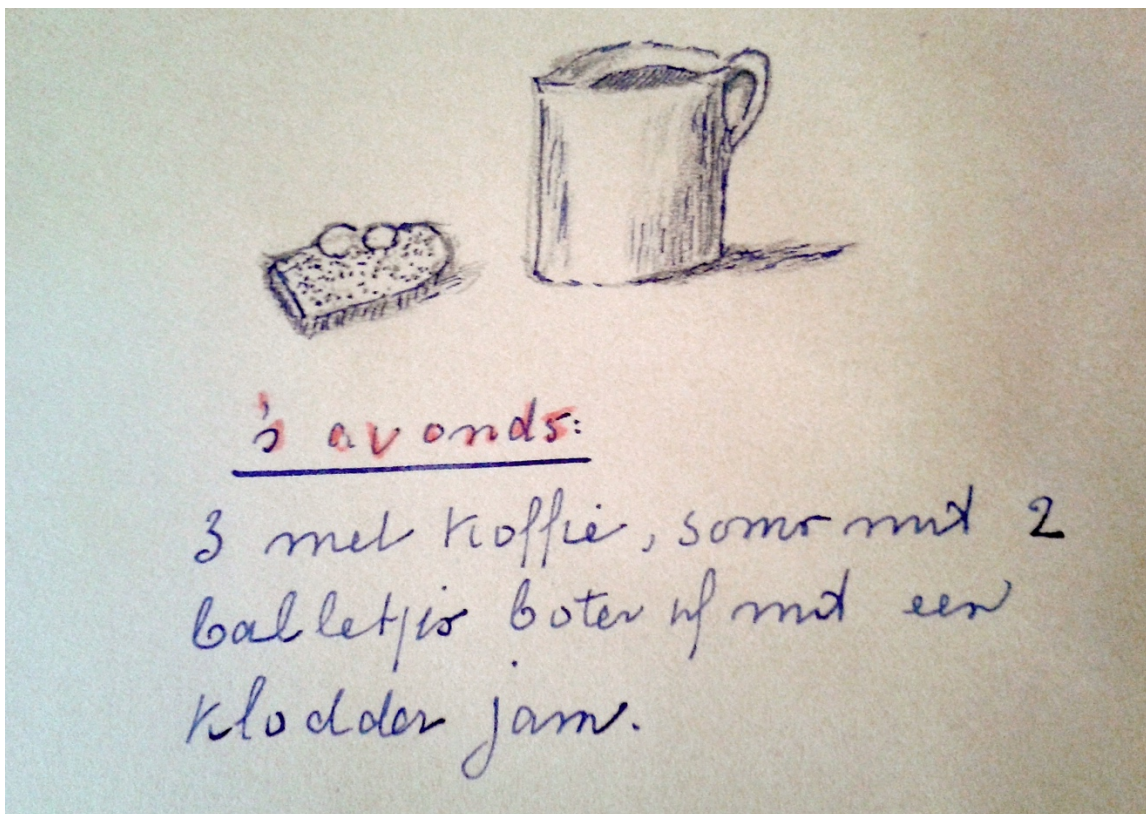
Enkele schetsen van mijn hand op de volgende bladzijde" (handtekening Van Oorschot)

2 mei met getapte melk

stampot van.... 2 mm dik; eigen vork medenemen

's avonds: 3 met koffie, soms met 2 balletjes boter of met een klodder jam

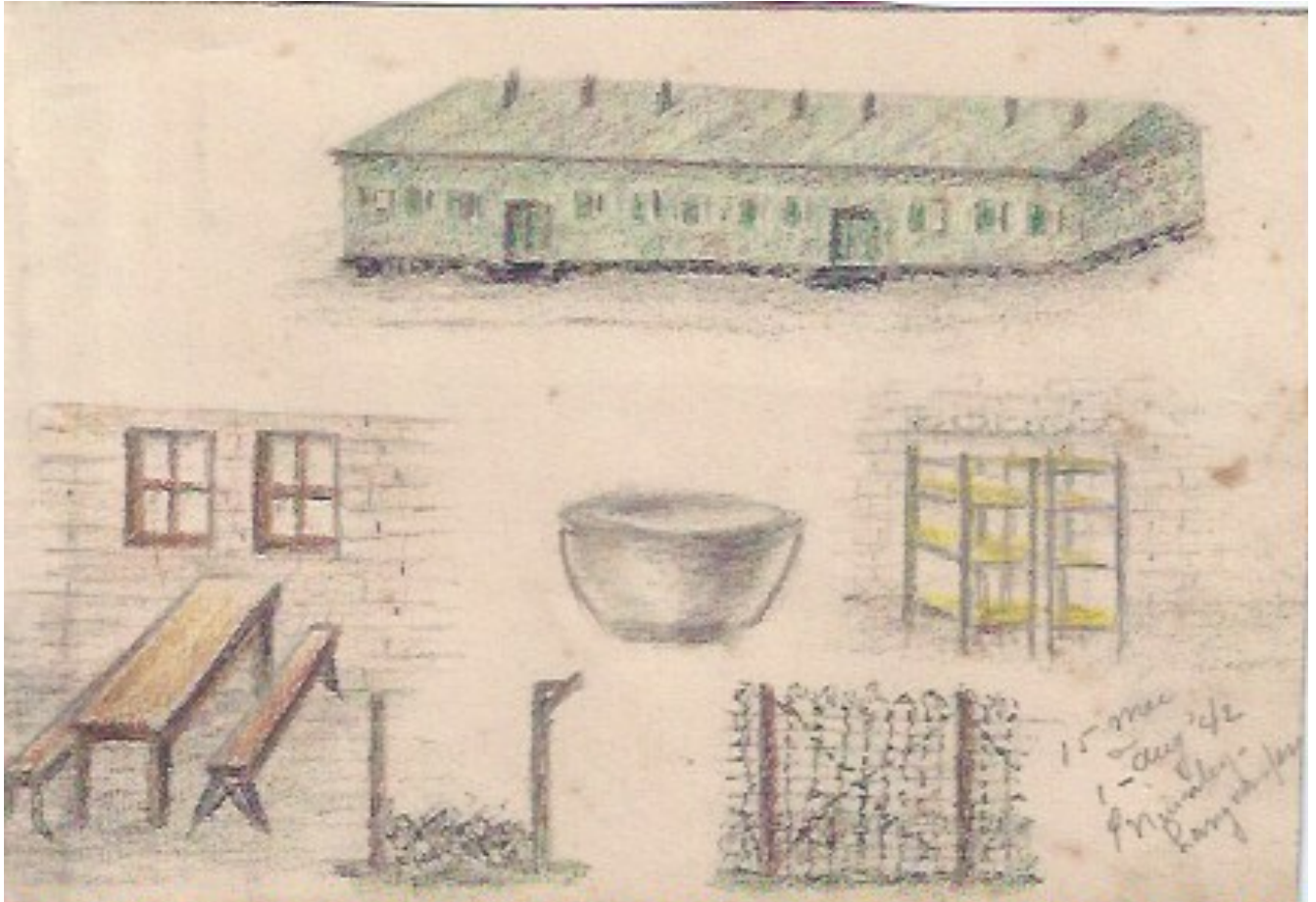
Weggevoerd naar Duitsland

“Op 15 mei 1942 om ± 13.30 met 5 andere officieren-gijzelaars op transport naar Breda, alwaar met een groot aantal officieren uit 's-Gravenhage en omgeving, krijgsgevangen opgenomen en aangezegd, door hooggeplaatste Duitse Hitler-officieren, dat alle Nederlandsche officieren zouden worden weggevoerd naar Duitsland als krijgsgevangenen, behalve enkele honderden Nederlandsche officieren, die niet in krijgsgevangenschap behoeften te gaan! (N.S.B.'ers, Deutschfreundlich, etc).”

“Vertrek naar Duitsland op 15 mei 1942 om ± 20.00 uur per trein; naar **Neurenberg-Langwasser**, aankomst 16 mei 1942 plm. des nachts; wij werden met de Duitse mitrailleur in bedwang gehouden, want wij werden door Duitse soldaten uitgescholden voor: Schweinhünde of Schweinschritte!, hoe wel daarvoor niet de minste reden was.

Enkele officieren, tijdens deze treinreis, ontsnapt, w.o. 1^e luitenant der Artillerie: Tonnet”.

Van 15 mei 1942 – 3 augustus 1942 te Neurenberg-Langwasser.

“In ± 32 houten barakken werden ± 2200 Nederlandsche Officieren, adelborsten en cadetten gelegerd als krijgsgevangenen”.

“Ligging: 3 bedden boven elkaar; eten in een spoelkom; zeer slecht en weinig eten, opgediend in houten tonnen; houten banken zonder leuning; latrines buiten de barakken; vele ziekten; drinkwater, alleen, was uitstekend”.

“Aankomst op 16 mei 1942 ± middernacht; 2 nachten in 2 grote tenten op den grond moeten slapen, daarna pas in barakken overgebracht!”

Beestachtige behandeling door de Duitsers.

4 mei 1942 gewicht $\pm$ 100 k.g

“4 juni 1942; krijgsgevangene te Neurenberg-Langwasser; onder nummer 30594, liggende in de gevangenis-barak XIII B.
Gewicht plm. 56 k.g. Gewichtsafname van 4 mei 1942 – 4 juni 1942 plm 48 k.g. (zie foto's)

4 Juni 1942 gewicht + 56 k.g.

Hoewel wij 'bergen' voedselpakketten kregen uit Holland, na onze aankomst in Langwasser (op 16 mei 1942) kregen we pas op $\pm$ 1 juli 1942 onze postpakketten; meer dan 80% van de ons toegezonden pakketten was bedorven en niet geschikt voor consumptie!"

"Het eten te Langwasser was zeer onvoldoende; velen vielen op den grond bij de lange appels, die steeds buiten werden gehouden.

Door vermindering van lichaamskracht, werd veel overdag geslapen; men was te moe om te lopen!

Pakketten van het internationale Rode Kruis werden niet ontvangen, nu en dan kwam een pakket van het Nederlandsche Rode Kruis (was in Nederland door N. S. B.'ers bezet, die het lekkere deel eruit gapten.

Brieven ontvingen wij zeer onregelmatig, omdat de Duitse controleur der brieven deze zeer onregelmatig behandelden, soms in geen 4 weken een brief uit Holland: de dag (31 juli) voor ons vertrek naar Stanislau (Polen) kreeg ik 4 brieven tegelijk.

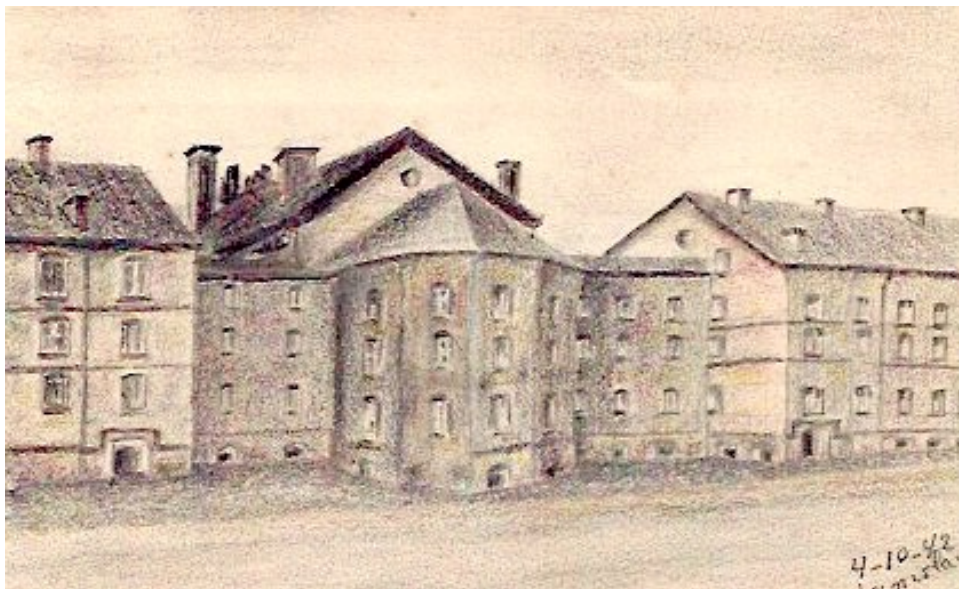
In Langwasser ontving ik gevangenenummer 30594 en werd tevens gefotografeerd. Voortaan was mijn naam: Gef. nr. 30594."

Op 1 augustus 1942 per spoor Stanislau (Galicië) tot plm. 11 januari 1944.

"De te Stanislau staande 'Maria Theresia' Kazerne diende ons tot gevangenis.

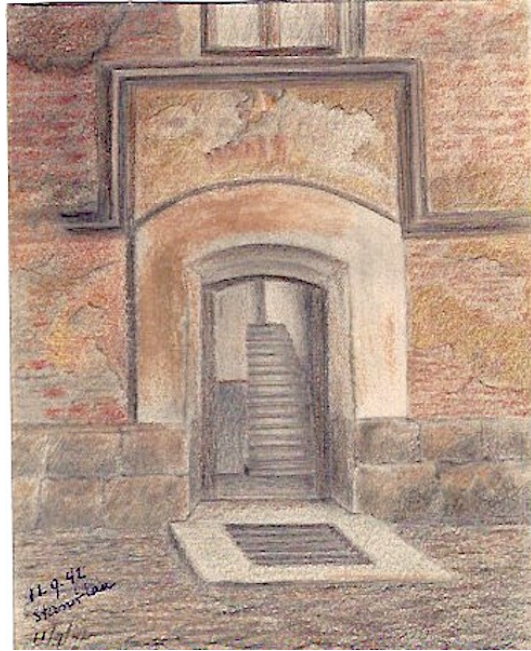
Als oppassers kregen we Russische krijgsgevangenen, die ondergebracht waren in paardenstallen. Verpleging –in zijn geheel- veel beter dan in Langwasser!"

"Laagste temperatuur in de winter 1942/43 en 1943/44 -28 Celcius, doch bij totale windstilte".

Een der drie vleugels van dit enorme gebouw (Stanislau kazerne), waarin $\pm$ 2500 mannen kunnen worden gelegerd. Dikte van de muren $\pm$ 60 c.m.; dubbele ramen; deze tamelijk klein!

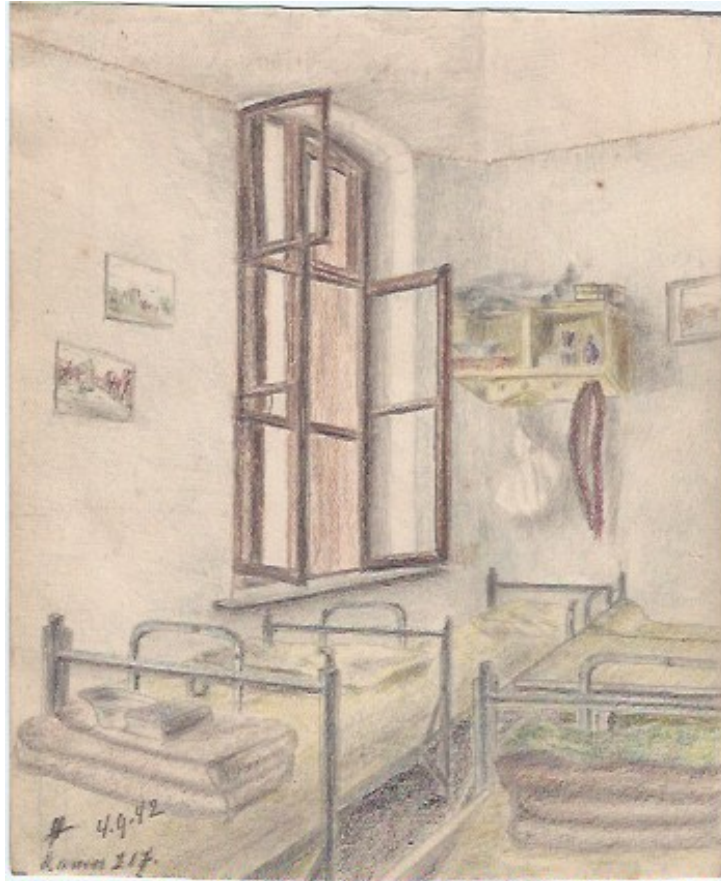
Stanislau Maria Theresia Kazerne

Augustus 1943. Een der vele toegangen tot deze kazerne; door de verwerking kwamen de verschillende steensoorten bijzonder goed uit.

Groot achter terrein van de kazerne; middagtemperatuur ± 25 á 30 graden C! Kleine woningen op achtergrond: de paardenstallen, waarin de Russen verblijf hielden! Rechts van de groep bomen, het hospitaal (niet te zien).

Wij lagen met z'n twaalven op kamer 217 nr 217 op de 2^e verdieping.

Van ons allen werd door de Duitsers een foto gemaakt en opgezonden naar de familie in Holland! Op de achtergrond, tussen de bomen, het hospitaal. (Op de achterzijde van deze foto staat te lezen dat de foto verzonden is aan mevrouw M/. L. Van Oorschot-Schoeman, Nassaulaan 7, Alkmaar).

"In Stanislaw bloeide het culturele leven – op alle gebied hield men zich bezig; muziek (kwartetten); zangkoren; allerlei spelen; vast toneelgezelschap; maken van de requisieten; schilderwerk; veel onderlinge colleges en lessen op alle gebied en ook vele ontsnappingspogingen!

Regelmatige ontvangst van de Amerikaansche pakketten van het Rode Kruis; zeer slechte ontvangst van pakketten v/h Engelse Rode Kruis; hierover veel protesten".

Een der zijvleugels van onze gevangenis te Stanislaw (de kleuren zijn te fel weergegeven).

Het geheele gebouw heeft ongetwijfeld een somberder uiterlijk.

Van 15 januari 1944 – 31 mei 1944 in Neu-Brandenburg (ben. Berlijn en ten Z.W. van Stettin)

"Op 10 januari 1944 werden we verplaatst naar Neu-Brandenburg, wegens de naderende aanval der Russen op de Duitse stellingen in het Oosten".

"Van 10 januari 1944 – 15 januari 1944 per trein naar Neu-Brandenburg. (kacheltje in elke wagon)- zeer strenge vorst- tijdens de spoorreis ± 110 ontvluchtingen; van velen het lot onbekend; wellicht zeer velen dood of doodgeschoten, (o.a.de schoonzoon van de Eerste Kolonel Engers)".

“De overgang van Stanislau naar Brandenburg was verschrikkelijk; geen enkel comfort: weder houten barakken als in Langwasser – slechter eten – onderweg van keuken naar barakken kon alle vuil in het eten komen, want de etenstonnen waren open! Ook hier Russen als oppassers; velen van hen stierven hier van ontbering. Gezondheidstoestand in het kamp was slecht, doorlopend koud, guur en nat weder, vele ziekten en sterfgevallen”.

“De omgeving van ons kamp in Neu-Brandenburg was eentonig. Het uitzicht van onze kamer! (hok) van vak 2 barak 19b was als boven. Bij de bomenrij, stond een heerenhuis, waarin woonde een poolsche rentenier, deze, met zijn gezin, vermoord door de Nazi's en op dit moment in Duitse handen van een familie”

Op 31 mei 1944 naar Tittmoning

Tittmoning - Burg Schullandheim

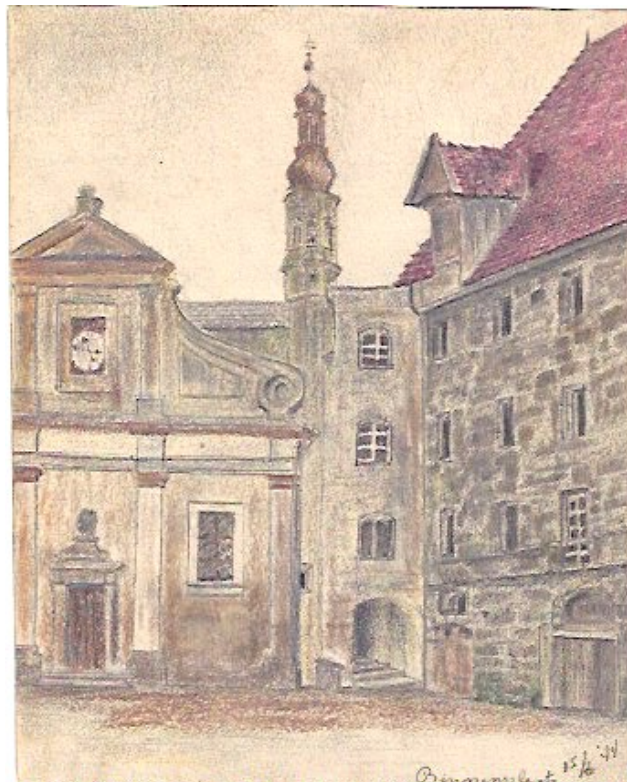
“Eindelijk kwam bevel of door toedoen van het internationale Rode Kruis de ouderen (de Hoofdofficieren) en de daarvoor in aanmerking komende andere officieren op 31 mei 1944 per spoor van Neu-Brandenburg op transport naar Tittmoning, gelegen in Hoog – Beieren, op de grens van Beieren en Oostenrijk a/d Salzach”.

Onze gevangenis in Tittmoning met de binnenplaats van de burcht

“Onze gevangenis te Tittmoning was een oud ridderslot, gebouwd als een burcht, dateerend uit de 12^e eeuw. Gelegen op een hoge berg, beheerschte deze burcht het gehele dal, waarin het plaatsje Tittmoning a/d Salzsach lag”.

De gehele burcht was gebouwd van zeer zware steen, de muren waren soms 1 meter á 1.50 meter dik en van vluchtgangen en vluchtruimten voorzien; de toegangen tot de burcht geschiedde door twee bruggen, over een diepe en droge, breede gracht, gelegen om de gehele burcht. Achter de burcht, een prachtig, heuvelachtig boschgedeelte, het jachtterrein van de vroegere burchtbewoners. (dit gedeelte deed denken aan ons Zuid-Limburg)!”

Een ander kijkje op de binnenplaats. De kerk met het door ons gerestaureerde orgel.
Rechts de badinrichting met daarboven de lokalen

“Het kerkorgel was al jarenlang defect, omdat de orgelpijpen niet meer juist de toon aangaven. De Majoor der Artillerie L. Ezerman, heeft toen van alle pijpen, de juiste opening berekend en aangebracht met behulp van een sterk vergrootglas, dat hij van mij leende, omdat ik, door een hoge gunste van een Duitsche Commandant dit ‘glas’ mocht behouden, omdat ik de ‘Graphologie’ beoefende.

Nadat genoemd hoofdofficier de orgelpijpen had hersteld, speelde het kerkorgel prachtig en werden er regelmatige diensten gehouden door de aalmoezenier en de veldprediker en ook door de kolonel Mr. Dr. Ds. Barbar, eveneens als wij een krijgsgevangene”.

Kriegsgefangenenpost
Rückantwortbrief

An den Kriegsgefangenen Major A. A. van
Dorschot

Gefangenenummer: 30594

Lager-Bezeichnung: **Ilag VII**
Zweiglager: **Oflag Tittmoning (Obb.)**
Deutschland (Deutschland)

Gebührenfrei

“Briefwisseling uitsluitend met de naaste familieleden op model-briefpapier, dat op gezette tijden door de Duitsers aan ons werd uitgereikt. Briefwisseling op andere wijze gevoerd, werd zeer streng gestraft; was ook onmogelijk”.

Absender:

Vor- und Zuname: Major A. A. van Dorschot

Gefangenenummer: 30594

Lager-Bezeichnung: **Ilag VII, Zweiglager: Oflag Tittmoning (Obb.)**
Deutschland (Deutschland)

“Alle brieven worden stuk voor stuk door de Duitsers ‘geprüft’ (gelezen en nagekeken), onjuiste berichten of gegevens, die volgens hen ontoelaatbaar waren, werden onleesbaar gemaakt of brief vernietigd, van het laatste werd door hen geen melding gemaakt aan den schrijver!”

Het voormalige Ridderslot Tittmoning Deutschland (Duitschland).
Links de brug over de droge gracht.

Eerste Westelijke toegangspoort. Met doorkijk op het binnenplein

Tweede Westelijke poort (*Ridderslot/gevangenis Tittmoning*)
met doorkijk op het binnenplein.

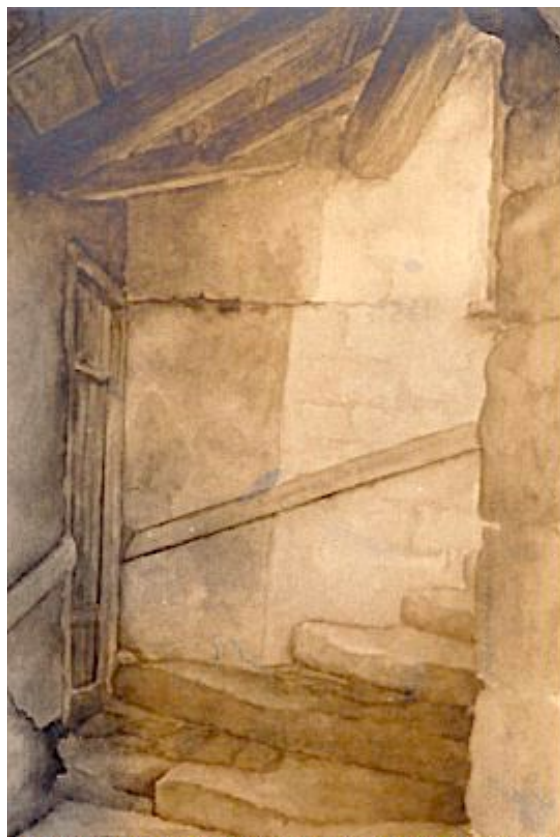
Het hofje en gedeeltelijk zicht op de Oostelijke ingang van de burcht

Ingang tot de burchtkapel

Het gebouw, waar vroeger de granen, de tienden der belastingen
ten behoeve van de burchtheer, werden opgeslagen

Toegang tot de graanzolder. Gedeelte van de wenteltrap.

Gedeelte van de voormalige keukengebouwen met daarvoor de oude bron.

Opmerking: Op een bijzondere wijze is deze bron door ons onderzocht, diepte ± 26 meter, de bron bleek geen water te bevatten, het onderzoek hield verband met ontvluchttingspogingen der krijgsgevangenen: door de Duitsers ontdekt, daarna is door hen de bron volgegooid met zand. (algemene strafmaatregel: in een maand geen pakketten, geen brieven, geen wandelen, geen muziek maken.)

Het 'zwinger' poortje. Toegang tot de gevangenis.
(hierin werden de Duitsers gestopt, na onze bevrijding door de Amerikanen)!

De voormalige ridderverblijven

Op 4 mei 1945 bevrijd door de Rainbow-division.

- 1) "Om $\pm$ 8.30 voormiddag, waarschuwd Fransche arbeiders, die gedwongen waren te werken in Tittmoning, bij het voorbijgaan van onze gevangenis, dat de Amerikanen in de omgeving waren
- 2) Om $\pm$ 9.30 voormiddag zagen wij vanuit onze gevangenis, de witte vlag (bewijs van overgave) uit de kerktoren van Tittmoning waaien
- 3) Om $\pm$ 10.00 voormiddag werd de witte vlag wederom ingetrokken
- 4) Des voormiddags van 4 mei 1945 verzamelden zich vele officieren op de Westelijke toegangsbrug van onze gevangenis, die nog in handen was van de Duitse bezetting".

"Onderstaande poort leidde naar de weg naar Laüfen, waar in een gevangenenkamp $\pm$ 10.000 Amerikaanse burgers, sedert 1940 waren opgesloten!"

(Tekening links) Gezicht op onze gevangenis van buitenaf.

(Tekening rechts) De poort leidde naar de weg naar Laüfen, waar in een gevangenenkamp $\pm$ 10.000 Amerikaanse burgers, sedert 1940 waren opgesloten! Binnenzijde van een der toegangspoorten tot het marktplein van Tittmoning; de binnenzijde van deze poort was ingericht om vandaar kerkdiensten (RK) te houden voor de menigte die op het marktplein aanwezig was.

4 mei 1945. 7.00 nam.

“Groot ogenblik. Heden om 7.00 nam. Mochten alle voormalige krijgsgevangenen Officieren en Onderofficieren zich buiten de burcht begeven en het stadje Tittmoning ingaan, aangezien men niet wist, hoe de Duitsche bevolking zich zou gedragen ten opzichte van ons, moesten wij met zijn vieren samen ‘uit’ en samen ‘thuis’ komen om 10.00 nam”.

“De Duitsche bevolking gedroeg zich zeer correct, men was dolblij door de Amerikanen te zijn bevrijd en niet door de Russen!

Om 8.00 nam. mocht geen enkele Duitscher zich meer op straat vertoonen; overal waren verordeningen in ‘het Duitsch’ door de Amerikanen aangeplakt.

Wat ons betreft mochten we voorlopig niet verder lopen dan de buitenzijde van Tittmoning en het begin van de brug over de rivier de Salzsach, die Beieren van Oostenrijk scheidt”.

Een jeep bewapend met Amerikanen van de Rainbow-division vóór de brug a/d Westelijke ingang, op last van de Duitschen Commandant was de toegangspoort geopend

Onze Amerikaanse bevrijders gevolgd door de krijgsgevangenen officieren marcheren de binnenplaats van de burcht binnen

De Duitse schildwacht op de toegangspoort heeft nu –in plaats van een vuurwapen- de witte vlag- (internationaal teken) van overgave in de hand!

Op het hoornsignaal "Geef acht" wordt de Nederlandsche vlag uitgestoken op onze voormalige gevangenis

Het Wilhelmus wordt algemeen gezongen, nadat de Nederlandsche vlag wappert op de Duitse burcht.